

ZoWeZo-team

NETWERK: SaRA - Antwerpen

CONTACT PERSOON: Helga Peeters

TELEFOON: 0468 12 82 61

MAIL : helga.peeters@oggpa.be

WEBSITE : <http://sara.oggpa.be>

Het samenwerkingsmodel VDAB/GTB en SaRA, de integratie van de arbeidscoach in dit samenwerkingsmodel en de creatie van het ZoWeZo-team zijn gericht op methodische intersectorale samenwerking die een professionele re-integratie van personen met psychiatrische problemen verhoogt.

De betrokken netwerkpartners worden via het samenwerkingsmodel en de werking van het ZoWeZo-team aangezet tot meer en betere afstemming en samenwerking, in functie van betere cliënt-/klanttrajecten.

Via samenwerking wordt de functie van de arbeidscoach (1 FTE gefinancierd door RIZIV) ook geoptimaliseerd. De methodische intersectorale samenwerking is overdraagbaar naar andere regio's (cfr. ook in het Netwerk GGZ Kempen is er een variant van het samenwerkingsmodel SaRA en VDAB/GTB en wordt de oprichting van een plaatselijk ZoWeZo-team onderzocht), en mits aanpassingen, ook overdraagbaar naar andere doelgroepen (cfr. de toepassing van het draaiboek werd ontwikkeld uit de GTB-ervaringen met de doelgroep van hartpatiënten).

Le modèle de collaboration entre le VDAB/GTB (Forem et le service flamand spécialisé dans l'accompagnement de personnes handicapées vers l'emploi),) et SaRA, l'intégration du jobcoach dans ce modèle et la création de l'équipe ZoWeZo constituent une collaboration intersectorielle méthodique qui favorise l'intégration professionnelle de personnes présentant des problèmes psychiatriques. Le modèle de collaboration et le mode de fonctionnement de l'équipe ZoWeZo encouragent les partenaires de réseau concernés à renforcer et améliorer la coordination et la collaboration, dans l'optique de parcours plus adaptés pour l'usager. La collaboration permet aussi d'optimiser la fonction du jobcoach (1ETP financé par l'INAMI). La collaboration intersectorielle méthodique peut s'organiser dans d'autres régions (p. ex. en Campine, où le réseau des soins en santé mentale propose une variante du modèle de collaboration entre SaRA et le VDAB/GTB et où le développement d'une équipe ZoWeZo est en cours), et moyennant quelques adaptations, elle peut également s'étendre à d'autres groupes cibles (p. ex. le guide a été appliqué sur base des expériences rapportées par le GTB avec le groupe cible des patients cardiaques).

1. Introductie

De integratie van de arbeidscoach in het samenwerkingsmodel VDAB/GTB en SaRA en de creatie van het ZoWeZo-team (Zorg-Werk-Zorgteam) heeft vorm gekregen binnen het netwerk SaRA in het arrondissement Antwerpen. Het gaat hierbij over een regio van +/- 920.000 inwoners.

Arbeid is belangrijk in het leven van mensen, zo ook in het leven van psychisch kwetsbare mensen. In dat opzicht belangt het alle partners van het SaRA-netwerk aan.

Het samenwerkingsmodel VDAB/GTB en SaRA werd ontwikkeld en wordt opgevolgd, geëvalueerd en bijgestuurd door de SaRA-themagroep 'Vorming, training, opleiding en arbeid'. In deze themagroep wordt de verbinding gemaakt tussen zorg- en werkpartners die actief zijn in de SaRA-regio. Hierdoor is het samenwerkingsmodel VDAB/GTB en SaRA, de integratie van de functie van arbeidscoach in het samenwerkingsmodel en de creatie van het ZoWeZo-team breed gedragen.

Het samenwerkingsmodel is zo uitgewerkt dat het inpasbaar is in de reguliere werking van alle betrokken netwerkpartners (vraagt m.a.w. geen bijkomend budget).

Van zodra de functie van arbeidscoach, gefinancierd door het RIZIV, operationeel werd in de regio werd deze beschouwd als een bijkomend en aanvullend aanbod dat we complementair met het reeds bestaande aanbod wensten in te zetten. Integratie van de functie in het samenwerkingsmodel en vooral deze onderscheiden van de functie VDAB/GTB was onontbeerlijk. Om afstemming en structurele samenwerking tussen de SaRA-arbeidscoach, VDAB/GTB en andere zorg- en werkpartners op casusniveau te realiseren en indien nodig bij te sturen werd het ZoWeZo-team opgericht.

2. Inhoud innovatieve praktijk

Het **samenwerkingsmodel VDAB/GTB en SaRA** beoogt een methodische intersectorale samenwerking die een professionele re-integratie van personen met psychiatrische problemen erhöht.

Het samenwerkingsmodel bevat een visietekst (voorwaarden en succesfactoren intersectorale samenwerking, verloop van traject naar arbeid en aanbod GTB/VDAB/SaRA-arbeidscoach), een draaiboek (concrete praktische stapsgewijze handleiding m.b.t. wie doet wat wanneer) en een competentieformulier (om communicatie tussen zorg en werk te stroomlijnen).

De aanmeldingen gebeuren via twee oproepnummers (één voor VDAB/GTB en één voor de SaRA-arbeidscoach). Dit is een bewuste keuze om verwijzers duidelijk te maken dat er met de komst van de arbeidscoach een bijkomende trajectmogelijkheid is voor cliënten en zodat een laagdrempelige instap voor beide trajectmogelijkheden behouden blijft.

Vóór integratie van de arbeidscoach in het samenwerkingsmodel werd één centraal oproepnummer door verwijzers heel positief ervaren, maar dit was door het grote aantal oproepen praktisch moeilijk te organiseren door één dienst (GTB of Arbeidscoaching SaRA).

Per oproepnummer is er één vaste contactpersoon die ook een screenende functie heeft en er voor zorgt dat er een correcte triage gebeurt naar VDAB/GTB/SaRA-arbeidscoach, zodat de intensieve trajecten worden voorbehouden voor cliënten cliënten die het echt nodig hebben.

Voor invulling van de **functie van SaRA-arbeidscoach** werd vertrokken vanuit de lacunes en het aanvullende en complementaire karakter met bovengenoemd samenwerkingsmodel.

De begeleiding van de arbeidscoach kadert binnen een gespecialiseerde arbeidstraject- en loopbaanbegeleiding voor cliënten die extra zorgondersteuning nodig hebben in voorbereiding op een reguliere traject- en loopbaanbegeleiding door VDAB/GTB. De arbeidscoach heeft specifieke expertise (zorgervaring op vlak van traject- en loopbaanbegeleiding) en gaat samen met de cliënt op zoek naar de meest adequate voorzieningen om specifieke 'tekorten' in kader van zijn/haar arbeidsvaardigheden en –attitudes te trainen en vooral om zijn sterktes en mogelijkheden verder te ontwikkelen en/of te leren inzetten.

Indien deze interventies volstaan en doorverwijzing naar GTB niet (meer) noodzakelijk is, volgt de arbeidscoach het traject (incl. loopbaanbegeleiding) van de cliënt verder op.

Indien meer intensieve(re) begeleiding noodzakelijk is, wordt doorverwezen naar GTB.

De fasering en intensiteit van het traject van cliënten maakt dat geschakeld wordt tussen zorgpartners, SaRA-arbeidscoach, VDAB, GTB en GOB. Om deze manier van samenwerken structureel te verankeren, wordt een maandelijks cliëntgebonden overleg geïnstalleerd, met name **het ZoWeZo-team**. De vaste partners bestaan uit 2 zorgpartners, de SaRA-arbeidscoach, een GTB-trajectbegeleider en een GOB-jobcoach. Alle SaRA-netwerkpartners kunnen aanmelden bij het ZoWeZo-team en in functie van de cliënt/klant uitgenodigd worden op een bijeenkomst van het team. Het ZoWeZo-team is er voor wie een intensieve of en/of breed gedragen ondersteuning nodig heeft, maar ook voor cliënten voor wie niet meteen duidelijk is welke dienst de arbeidstrajectbegeleiding het beste opneemt.

3. Spelers die actief een rol hebben gespeeld in de uitrol van deze innovatieve praktijk

Het *samenwerkingsmodel VDAB/GTB en SaRA* en de concrete invulling van de functie arbeidscoach werden uitgewerkt door de SaRA-themagroep 'VTO en arbeid'.

Voor de ontwikkeling en uitrol van het samenwerkingsmodel speelde GTB, lid van de themagroep, een zeer actieve rol: GTB bracht zijn expertise in die het had opgebouwd in het Europees Sociaal FondsESF-project 'Hart voor Werk' en in het ESF-project 'Bruggen bouwen'. In de SaRA-themagroep 'VTO en arbeid' werd een vertaling gemaakt van breed brede inzetbare expertise naar een specifieke doelgroep.

Voor de invulling van *de functie arbeidscoach* werd eerst en vooral gekeken naar de complementariteit met en de inpasbaarheid in het samenwerkingsmodel.

Voor een goede inbedding van de arbeidscoach in het SaRA-netwerk werd inspiratie geput uit het ESF-project ZOWE: ZOWE was een ESF-project van GOB de Ploeg, met een partnerschap van zorg- en werkpartners (= het ZOWE-team). De gecombineerde aanpak van zorg en werk werd ingezet om de arbeidsintegratie van mensen met psychische of psychiatrische problemen te vergemakkelijken. Ook het *ZoWeZo-team* bouwt verder op het pilootproject ZOWE (26 trajecten): het ZOWE-netwerk en de methodiek werden als basis gebruikt voor de uitbouw van het ZoWeZo-team. In het ZoWeZo-team wordt wel bijkomend ingezet op de transitie van werk naar zorg (vandaar de toevoeging "Zo" aan ZoWe), omdat uit het ZOWE-project bleek dat een zorgpartner die op de achtergrond aanwezig blijft, cruciaal kan zijn om van een tijdelijk herval geen definitieve uitval uit het traject te maken

4. Overzicht van concrete resultaten en de schaal waarop het operationeel is

Het samenwerkingsmodel is operationeel sinds november 2013. In totaal werden reeds 101 personen via het samenwerkingsmodel naar GTB toe geleid (arrondissement Antwerpen).

De overgang van zorg naar werk wordt voor cliënten/klanten vergemakkelijkt door de intensieve samenwerking tussen de betrokken zorg- en werkpartners. Dankzij het samenwerkingsmodel is een snelle interventie mogelijk en worden alle actoren uit het netwerk rond de cliënt betrokken. Het samenwerkingsmodel is ook maximaal gericht op het empoweren van de cliënten/klanten, zodat deze hun traject zoveel mogelijk zelf kunnen sturen. De afstemming van de adviezen van verschillende artsen naar (her)tewerkstelling rond de cliënt (behandelend geneesheer, arbeidsgeneesheer, revalidatiearts, verzekeringsarts, adviserend geneesheer) wordt ondersteund. Het samenwerkingsmodel werd al enkele keren aangepast op vraag van de partners i.v.m. een veranderde realiteit. Bv. bij opstart van de arbeidscoach SaRA was het belangrijk om de werking van de arbeidscoach te integreren in het samenwerkingsmodel.

Met 101 cliënten die tot op heden gebruik maakten van het samenwerkingsmodel bewijst het haar waarde in die zin dat hulpvragers en hulpverleners deze weg volgen om toeleiding naar werk mogelijk te maken. De netwerkpartners geven aan dat het werken met vaste contactpersonen en het duidelijke stramien van werken met een duidelijke taak- en rolverdeling voor alle betrokken partners, de weg naar tewerkstelling voor mensen met een psychische kwetsbaarheid vergemakkelijkt (waar dit vroeger onduidelijk was en vele klanten/ cliënten onderweg de weg naar tewerkstelling kwijtraakten).

De arbeidscoaching SaRA is operationeel sinds 1 januari 2015. Gezien de opstartfase is de huidige caseload 9, maar voor een voltijdse functie van arbeidscoach (2x 0,5VTE) wordt een maximale caseload van 35 à 40 intensieve dossiers ingeschat. Er wordt bewust gekozen voor een invulling van het voltijdse equivalent door 2 halftijdse arbeidscoachen, in functie van continuïteit en in functie van het elkaar verrijken en versterken in een mini-team.

Op vraag van netwerkpartners wordt vanaf maart 2015 een regionale zitdag georganiseerd in het noorden van het arrondissement Antwerpen (Kapellen), om de fysieke afstand tot de arbeidscoach te verkleinen en daarmee ook drempelverlagend te werken. Ook een lokale verankering met zorg- en werkpartners wordt daardoor beter mogelijk.

Op dit moment ligt de vraag voor aan de themagroep 'VTO en arbeid' om een derde antennepunt in het oosten van het arrondissement (Zoersel) in te richten. Nadeel echter kan zijn dat een té regionale werking de kleinschalige werking van de arbeidscoach te veel versnipperd waardoor de arbeidscoaches te geïsoleerd beginnen te werken, en elkaar niet meer kunnen versterken. Structurele intervisie en eenvormige methodieken zouden de versnippering van de werking wel kunnen tegengaan.

Uitgaande van welke schakel ontbrak binnen het bovengenoemd samenwerkingsmodel werd gekozen voor de invulling van de arbeidscoach als brugfiguur tussen zorg en werk. Het verschil tussen de arbeidscoaches en GTB wordt duidelijk gemaakt in het draaiboek van het samenwerkingsmodel:

Aanmelden bij arbeidscoach	Aanmelden bij trajectbegeleider
<p>Indien er een vermoeden is dat een intensief voortraject op maat nodig is als gevolg van de psychische kwetsbaarheid van de cliënt.</p> <p>Indicaties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Laagdrempeligheid als noodzakelijke voorwaarde voor het instappen in het traject 	<p>Indien er meteen een regulier traject mogelijk is via GTB.</p> <p>Indicaties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Psychische kwetsbaarheid ligt niet op de voorgrond in het traject naar werk - Professionele expertise van de integratie voor personen met een arbeidshandicap

<ul style="list-style-type: none"> - Intensievere opvolging en ondersteuning (op vlak van duur, frequentie en continuïteit) als gevolg van de psychische kwetsbaarheid - Psychiatrische expertise - Ondersteuning om de drempels m.b.t. arbeidsattitudes en randvoorwaarden op vlak van werk te verminderen - Ondersteuning van het volledige traject ter voorbereiding van een (her)tewerkstelling in het reguliere circuit - Gedeelde focus zorg en werk 	<ul style="list-style-type: none"> - Intensievere opvolging en ondersteuning met focus op werk
---	---

De arbeidscoach wordt bewust ingebed in het ZoWeZo-team zodat enerzijds het complementaire karakter van de arbeidscoach bewaakt kan worden en anderzijds de concrete samenwerking op casusniveau binnen het gehele netwerk ondersteund kan worden op een structurele manier. Een deel van de cliënten van arbeidscoaching SaRA worden gemeenschappelijk door het ZoWeZo-team begeleid, een ander deel van de cliënten van arbeidscoaching SaRA worden uitsluitend door de arbeidscoaches SaRA opgevolgd.

De arbeidscoaches proberen in hun begeleidingen steeds samen te werken met alle relevante actoren: bestaande zorgpartners worden betrokken in het arbeidscoachtraject, aan de hand van a.h.v. een multidisciplinair overleg waarin de arbeidscoach en de zorgpartner(s) zich kunnen afstemmen op elkaar. Indien er geen zorgpartner actief is, wordt er in de begeleiding van de arbeidscoach naar gestreefd om een zorgpartner te activeren zodat die de cliënt vanop meer of minder afstand kan opvolgen op vlak van zorg en klaar staat om de cliënt op te vangen bij een terugval. De arbeidscoach is er ook steeds op bedacht om indien mogelijk het traject door te geven aan een reguliere werkpartner (m.n. VDAB/GTB).

Het ZoWeZo-team is van start gegaan in februari 2015. Gezien de werking van de arbeidscoach en het ZoWeZo-team nog in een opstartfase verkeren, concentreert de werking van het ZoWeZo-team zich momenteel op het funderen van een netwerk en de verdere uitbouw van de methodiek. Aan de hand van uitgebreide casusvoorstellungen en casusbesprekingen leren de partners elkaar en elkaars manier van werken beter kennen. Er worden ook afspraken gemaakt over methodieken van opvolging en begeleiding en intervisie.

Een caseload voor het ZoWeZo-team wordt niet vooropgesteld maar moet blijken uit de praktijk. Zo kan het zijn dat meer langdurige gedeelde begeleidingen in het ZoWeZo-team worden opgenomen, of dat het ZoWeZo-team vooral een draaischijf gaat zijn tussen de partners, zodat specifieke expertise van een partner kan ingezet worden (het gaat hier bv. om het inzetten van BTOM's, een bevoegdheid van GTB, ...). Naast het aantal begeleidingen in het ZoWeZo-team worden ook de resultaten van de trajecten in het ZoWeZo-team in kaart worden gebracht.

Daarnaast zijn ook tevredenheid van het hele netwerk en een betere samenwerking binnen het netwerk van belang.

Het concept van het ZoWeZo-team werd uitgewerkt door reguliere zorg- en werkpartners. Op het snijvlak van zorg en werk zijn nog meer partners actief. Verdere afstemming met o.a. de

vrijwilligerscoaches van de Stad Antwerpen en de partners van de activeringsbegeleidingen staan nog op de agenda.

5. Kritische succesfactoren en randvoorwaarden

Voor het succes van het samenwerkingsmodel SaRA en VDAB/GTB is de betrokkenheid van alle relevante netwerkpartners onontbeerlijk: de ontwikkeling, opvolging, evaluatie en bijsturing (o.a. integratie van de arbeidscoach) van het samenwerkingsmodel gebeurt in de schoot van de SaRA-themagroep 'VTO en arbeid' (functie 3) waar alle relevante netwerkpartners aanwezig zijn. Elke partner vertrekt bij de besprekingen vanuit de eigen expertise (en vanuit de eigen noden) en in dialoog met alle betrokken partners komen we tot een coherente, op mekaar afgestemde structurele samenwerking, die afgetoetst is met en bruikbaar is in de praktijk.

De rol en taakverdeling binnen het samenwerkingsmodel en de concrete, praktische stapsgewijze handleiding is een dynamisch gegeven en kan aangepast worden indien nodig.

Niet te verwaarlozen is ook een gemeenschappelijke, onderliggende visie die de noodzakelijke context voor samenwerken creëert en waarbij informatie-uitwisseling tussen zorg- en werkpartners cruciaal is. Het competentieprofiel zorgt er voor dat info van zorg naar werk op een voor ieder behapbare manier kan worden doorgegeven met toestemming van de cliënt, zodat de opgedane ervaring in zorg gevaloriseerd kan worden en de cliënt met voorsprong zijn traject bij een werkpartner kan aanvatten (of beter gezegd: kan verder zetten).

Alle onderdelen van het samenwerkingsmodel (visietekst, draaiboek en competentieprofiel) worden centraal beheerd op de website van SaRA en zijn daar steeds up to date te downloaden voor alle potentiële verwijzers.

Aanpassingen aan het draaiboek gebeuren steeds in samenspraak met alle partners van de themagroep 'VTO en arbeid' en worden duidelijk gecommuniceerd naar alle netwerkpartners via de SaRA-nieuwsbrief.

De implementatie van het samenwerkingsmodel wordt intensief ondersteund door de directies van de SaRA-netwerkpartners (SaRA-netwerkcomité) maar vergt een grote inzet op vlak van bekendmaking en regelmatige opvolging van gebruik bij de diverse netwerkpartners.